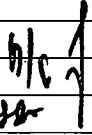

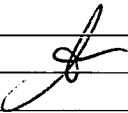

Datum beslissing B & W: 28 JAN. 2014						
	B	MT	MW	RE	S	
Akkoord						
Bespreken						

Openbaar	
Aan	College
Status	Beslisnota
Registratienummer	13-7729
Onderwerp	Deltaprogramma Maas; bestuurlijke consultatie voorkeursstrategie
Programma/Speerpunt	<ol style="list-style-type: none"> 1. In te stemmen met de voorgestelde Potentiele Voorkeursstrategie voor hoogwaterbescherming. 2. In te stemmen met de voorgestelde beantwoording van de vragen, zoals door de Gedeputeerde voorgelegd ter bestuurlijke consultatie. 3. De gemeenteraad hierover te informeren (informatienota in bijlage). 4. Opvattingen van de gemeente Wijchen (zie beslispunt 2) kenbaar te maken bij de provincie.
Portefeuillehouder	M.J.F.J Thijsen
Afdeling	Bouwen en leefomgeving/Ruimte, milieu en economie
Retour afdeling	Bouwen en leefomgeving/Ruimte, milieu en economie
Adviseur / telefoon / e-mail	Liliane Nagelhout / 024 7517293 / l.nagelhout@wijchen.nl
Beslispunt(en)	
Gewenste datum collegevergadering	28 januari 2014
Reden niet-openbaar / vertrouwelijk	
Presentatieavond/bijeenkomst	
Gewenste datum commissievergadering	
Informatiebijeenkomst	
Gewenste datum raadsvergadering	13 maart 2014
Akkoord manager	Gerard de Jong Paraaf:
Akkoord budgethouder	L. Nagelhout Paraaf:
Akkoord projectleider	L. Nagelhout Paraaf:
Akkoord directie	Paraaf:
Akkoord afdeling financiën	Paraaf:
Subsidiemogelijkheden onderzocht	n.v.t.
Burgerparticipatie	Informeren
Advies gevraagd aan	afdelingen OW, B&L/RME en portefeuillehouder
Bijzonderheden	

Bijlage(n)	a. Documentatie van provincie t.b.v. de bestuurlijke consultatie is te downloaden via via https://ssl.prvgld.nl/extranet/VKSRegioprocessen Inlogcode: gelderland / wachtwoord: regioproces. b. Beslisnota B&W 12/8870 dd 11-12-2012 c. Informatienota Raad
Ter inzage	
In kennis stellen	

Beslisnota

Deltaprogramma Maas: bestuurlijke consultatie potentiele Voorkeursstrategie Bedijkte Maas

Wijchen, 15 januari 2014

Geacht college,

Beslispunten

1. In te stemmen met de voorgestelde potentiele Voorkeursstrategie voor hoogwaterbescherming.
2. In te stemmen met de voorgestelde beantwoording van de vragen, zoals door de Gedeputeerde voorgelegd ter bestuurlijke consultatie.
3. De gemeenteraad hierover te informeren (informatienota in bijlage).
4. Opvattingen van de gemeente Wijchen (zie beslispunt 2) kenbaar te maken bij provincie.

Inleiding

Deltaprogramma

Het Deltaprogramma Bedijkte Maas is onderdeel van het Deltaprogramma Rivieren. Het Deltaprogramma zal uiteindelijk resulteren in een Deltabeslissing (september 2014) en het Deltaplan voor de 21^e eeuw.

Doel van het Deltaprogramma Rivieren is het bieden van hoogwaterbescherming, anticiperend op verhoging van de rivierwaterstanden en zeespiegel als gevolg van klimaatverandering. Hierbij worden 2 sporen voor oplossingsrichtingen onderscheiden:

1. *Rivierverruiming*: verruiming van de rivier (buitendijks, binnendijks) zodat de hoogwatergolf kan worden afgevoerd zonder waterstandsverhoging.
2. *Dijkaanpassing*: verhoging of versterking van dijken om de te verwachten waterstandsstijging op te vangen.

Regioprocess

De afgelopen jaren zijn de hoogwateropgaven voor de periode tot 2050 en 2100 in beeld gebracht. In 2013 is in samenwerking met partijen langs de bedijkte Maas (regioprocess provincies Gelderland en Brabant (trekkers), maasgemeenten, waterschap, ZLTO en andere belangengroepen) gekomen tot een optimale mix van maatregelen langs de bedijkte Maas die de voorkeursstrategie vormt om de hoogwaterbescherming op het gewenste niveau te brengen en houden.

Hierbij zijn mogelijkheden voor landschapsversterking en meekoppelkansen benut. Daarnaast is een combinatie gemaakt met de

Portefeuillehouder	: M.J.F.J Thijsen
Informatie	: Liliane Nagelhout
Telefoon	: 024 7517293
E-mailadres	: l.naghout@wijchen.nl
Ter inzage	:
In kennis stellen	:

aanpak dijkgedeelten waar sprake is van een piping-probleem¹. Uit onderzoek is eerder gebleken dat dijkgedeelten minder sterk zijn dan verwacht, waardoor dijktechnische maatregelen noodzakelijk zijn.

Bestuurlijke consultatie

De Voorkeursstrategie is een vervolg op de Mogelijke strategie (2012), waarover op 11-12-2012 besluitvorming door het college heeft plaatsgevonden (1^e bestuurlijke consultatie, zie *bijlage b: beslisnota B&W 12/8870 dd 11-12-2012*).

De onderliggende potentiële Voorkeursstrategie is onderdeel van de 2^e bestuurlijke consultatieronde, waarbij de gemeente tot 1 maart 2014 haar "opvattingen" bij de potentiële Voorkeursstrategie kenbaar kan maken. Ter ondersteuning heeft de provincie op 27 januari 2014 een regionale informatieavond voor bestuurders en raadsleden georganiseerd (gemeentehuis West Maas en Waal).

Het gaat nadrukkelijk niet om een formeel besluit of zienswijze, maar een reactie bij het concept-resultaat dat is voortgekomen uit bestuurlijke en ambtelijke samenwerking. Bijbehorende documentatie is te downloaden via <https://ssl.prvgld.nl/extranet/VKSRegioprocessen>, Inlogcode: *gelderland / wachtwoord: regioproces*.

In het kader van de bestuurlijke consultatie wordt de gemeente Wijchen gevraagd om een drietal vragen te beantwoorden (zie *aanbiedingsbrief van de gedeputeerde, onderdeel van bijlage a van deze beslisnota*). Voor de vragen inclusief voorgestelde beantwoording wordt verwezen naar punt 2.1.

Voorkeursstrategie samengevat

Na afweging van mogelijke maatregelen is gekozen voor de volgende potentiële Voorkeursstrategie. Voor een toelichting en visualisatie wordt verwezen naar het document *Potentiele Voorkeursstrategie Bedijkte Maas, bijlage 2 kaarten en tabellenboek (is onderdeel van bijlage a van deze beslisnota)*

1. Rivierverruiming buitendijks (bv. weerdverlagingen, retentiegebieden)

Voor de gemeente Wijchen gaat het om natuurvriendelijke oevers in de Loonse waard (maatregel 10) en weerdvergraving nabij Batenburg (maatregel 2).

Binnendijkse rivierverruiming (retentie Overasseltse Broek, maatregel 6) is om reden van maatschappelijke impact en kosten geen onderdeel van de voorkeursstrategie.

2. Verhoging van de Maasdijken met 30 cm, met uitzondering van kwetsbare locaties².

¹ Piping: mechanisme dat bij hoogwater leidt tot uitspoeling van zand onder de dijk, waardoor tunnelvormige ruimten onder de dijk ontstaan en dijkinstabiliteit optreedt.

² Kwetsbare locaties: locaties waar dijkverhoging tot een onaanvaardbare aantasting leidt van bv. leefomgeving/wonen, cultuurhistorie en infrastructuur.

Voor de gemeente Wijchen gaat het om een dijkverhoging over de gehele dijklinie (groene lijn zoals aangegeven op de kaarten). Dit in combinatie met het oplossen van piping-problemen, waarvoor al dijkversterking nodig was. Dijkverhoging nabij bebouwing vergt maatwerk.

Waterfront Batenburg is aangemerkt als kwetsbare locatie. Op deze locatie wordt gezocht naar alternatieven voor dijkverhoging, waarbij de benodigde hoogwaterbescherming wordt gewaarborgd.

Beoogd effect

1. Bestuurlijke consultatie: duidelijkheid over het bestuurlijke standpunt en opvattingen ten aanzien van de Voorkeursstrategie.
2. Deltaprogramma: bescherming tegen overstromingen (toekomstbestendige hoogwaterbeveiliging) en verhoging van de aantrekkelijkheid van het gebied (verbeteren ruimtelijke kwaliteit).

Argumenten

1.1 Bestuurlijk standpunt van de gemeente Wijchen is meegenomen bij de totstandkoming van de potentiële Voorkeursstrategie

Het bestuurlijk standpunt van de gemeente Wijchen (zie bijlage b, *beslisnota dd 11-12-2012, onderdeel Beoogd effect*) is meegenomen bij de totstandkoming van de voorkeursstrategie. Dit voor zover mogelijk, gelet op het abstractieniveau van de voorkeursstrategie. Het gaat hierbij om:

- Geen binnendijkse maatregelen (retentie).
- Nut en noodzaak moeten voldoende zijn aangetoond.
- Keuze moet maatschappelijk uitlegbaar en aanvaardbaar zijn; geen afwenteling op burgers.
- Maatregelen mogen geen belemmering vormen voor huidige bestemmingen en ruimtegebruik (bv wonen, natuur, cultuurhistorie).
- Neveneffecten van maatregelen (m.n. binnendijs) moeten inzichtelijk worden gemaakt en waarborgen gegeven.
- Snelheid van het proces mag niet ten koste gaan van zorgvuldigheid.
- Belanghebbenden moeten bij het proces worden betrokken. Heldere communicatie met betrokkenen.
- Gedane investeringen mogen niet teniet worden gedaan.

1.2 Omstreden maatregelen zijn geparkeerd en geen onderdeel van de potentiële Voorkeursstrategie

Binnendijkse rivierverruiming is om reden van maatschappelijke impact en kosten geen onderdeel van de hoofdkeuze. Het omstreden retentiegebied Overasselts broek (maatregel 6) is op de geschiktheidsschaal van 1 (voor de hand liggend/altijd doen) tot 5 (ligt niet voor de hand/ zien te vermijden) gewaardeerd als 5.

Voorts zijn de maatregelen Hoogwatergeul Loonse weerd (maatregel 52), Hoogwatergeul Niftrik (maatregel 29) en Retentie Hernen (maatregel 43) niet opgenomen in de potentiële Voorkeursstrategie.

Buitendijks is de maatregel nevengeul Loonse waard (maatregel 9) in de potentiële Voorkeursstrategie buiten beschouwing gelaten.

[Terzijde: maatregel 5 (retentie Kraaijenbergse plassen) is ten onrechte in de Loonse waard geprojecteerd].

1.3 De voorgestelde maatregelen (uiterwaarden) sluiten aan bij de reeds ingezette aanleg van natuuroevers en ondersteunen de recreatieve belevingswaarde van het gebied.

In bijzonder gaat het om de aanleg van natuuroevers in de uiterwaarden van de Maas door Rijkswaterstaat in het kader van de Kaderrichtlijn water.

Voorts levert de voorkeursstrategie een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van het rivierenlandschap. Door aan te sluiten bij de authenticiteit van het rivierlandschap (bv. oude meanders, komgronden, dijkstructuren) wordt een impuls gegeven aan de belevingswaarde en herkenbaarheid van het rivierlandschap.

Kantttekeningen

1.1 Het maatregelenpakket van de (potentiële) Voorkeursstrategie is geen "fait accompli" en behoeft verfijning.

De potentiële Voorkeursstrategie is niet "in beton gegoten". De voorkeursstrategie kent een hoog abstractieniveau en behoeft in het vervolgtraject nadere verfijning. Zo moet het maatregelenpakket voor de Bedijkte Maas nog worden afgestemd op andere maasvakken (integraliteit). Ook is de vraag of het rijk voldoende financiële middelen beschikbaar heeft.

Het is daarom van belang dat de gemeente ook in het vervolgtraject bestuurlijk en ambtelijk bij het proces betrokken blijft. In algemene zin is van belang dat (bestuurlijk) zicht wordt gehouden op een zorgvuldig proces en verdedigbare keuzes. De bestuurlijke uitgangspunten blijven van kracht.

Het "parkeren" van omstreden maatregelen, zoals de retentie Overasseltse Broek, is geen garantie voor de toekomst. Met de kennis van nu is de maatregel niet nodig en het ligt niet in de lijn der verwachting dat de maatregel wordt ingezet. Wanneer klimaatverandering zich anders ontwikkelt dan geprognostiseerd, is het zeer wel mogelijk dat een dergelijke maatregel op lange termijn alsnog in beeld komt.

Op dit moment is het Overasselts broek van rijkswege aangewezen als reserveringsgebied in het kader van Barro³ (noodoverloopgebied voor hoogwaterbescherming). De noodzaak hiervan zou moeten worden

³ Barro: besluit algemene regels ruimtelijke ordening

heroverwogen.

1.2 Zorgen voor voldoende (ruimtelijke en financiële) waarborgen in het vervolgtraject

Bij de verdere uitwerking en implementatie van maatregelen zal voldoende rekening moeten worden gehouden met lokale belangen, bijvoorbeeld bij nadelige effecten op ruimtelijke functies en ontwikkelingen. Met name wonen, cultuurhistorie, bedrijvigheid, recreatie, landbouw, natuur en infrastructuur zijn relevant.

Zo vraagt dijk aanpassing in de nabijheid van dijkwoningen, veerstoepen en waterfront Batenburg om maatwerk. Ingrepen in de uiterwaarden mogen geen onaanvaardbare belemmering vormen voor het agrarisch gebruik danwel door kleiafgraving bij hoogwater binnendijks grondwateroverlast veroorzaken.

Voorts mogen ingrepen geen onaanvaardbare belemmering vormen voor bedrijvigheid, recreatieve voorzieningen (zoals de haventjes), (gemeentelijke) infrastructuur en riooltechnische voorzieningen. Langs de dijken moet rekening worden gehouden met cultuurhistorische waarden, zoals dijkmagazijn, gemeentelijke monumenten (dijkhuisjes) en molen.

Van belang is dat neveneffecten (bv schade, planschade) worden gemitigeerd of gecompenseerd. Afwenteling van kosten op gemeente of burgers is onaanvaardbaar.

1.3 Intensievere communicatie met belanghebbenden

Vanwege het hoge abstractieniveau van de voorkeursstrategie is de communicatie met burgers en belanghebbenden tot nu toe beperkt geweest. Via de projectgroep hebben belangenorganisaties inbreng kunnen leveren. In de vervolgtraject is van belang dat de communicatie met burgers en belanghebbenden op een intensievere en gestructureerde wijze plaatsvindt.

2.1 Voorgestelde beantwoording van de vragen ter bestuurlijke consultatie

Gelet op de argumenten en kanttekeningen in deze beslisnota wordt de volgende beantwoording van vragen van de Gedeputeerde voorgesteld.

1) Kan de gemeente de potentiële Voorkeursstrategie onderschrijven?

De voorgestelde maatregelen van de voorkeursstrategie op het grondgebied van de gemeente Wijchen sluiten aan bij het standpunt van de gemeente. In bijzonder de onwenselijkheid van binnendijkse maatregelen, onderbouwde en verdedigbare keuzes, zorgvuldige procesgang en de betrokkenheid van belanghebbenden.

2) Heeft de gemeente kanttekeningen of zorgpunten bij de potentiële Voorkeursstrategie?

Bij de verdere uitwerking en implementatie van maatregelen dient rekening te worden gehouden met de belangen van aanwonenden, bedrijven, agrariërs, jachthavens en recreanten, alsook bescherming

van monumentale objecten, gemeentelijke eigendommen en infrastructuur. Nadelen moeten worden gecompenseerd.

Het retentiegebied Overasselts Broek is in de voorkeursstrategie komen te vervallen, maar nog niet geheel uit beeld. De gemeente Wijchen onderschrijft de argumentatie zoals verwoord in de Potentiele Voorkeursstrategie (pag 38); de retentie is een maatschappelijk onaanvaardbare maatregel. De maatregel is kostbaar, heeft grote gevolgen voor woonfunctie en agrarische bedrijvigheid, onderbreekt de unieke landschappelijke overgang tussen van rivierduin en vennengebied naar het rivierengebied, de benodigde dijk rondom het retentiegebied onderbreekt de landschappelijke openheid en doorbreekt de infrastructuur, tot slot is het retentiegebied lastig te verbinden met de rivier (inlaat en uitlaat).

De gemeente pleit ervoor de retentiemaatregel ook uit het pakket van andere mogelijke maatregelen te schrappen (zie pakket "Maatregelen die niet in de potentiele voorkeursstrategie zijn opgenomen"), zodat de maatregel in een later stadium niet alsnog kan worden opgevoerd. Dit geldt overigens ook voor de maatregelen Hoogwatergeul Niftrik, Hoogwatergeul Loonse weerd, Retentie Hernen.

Bij de totstandkoming van de potentiele Voorkeursstrategie is twijfel ontstaan over de beschikbaarheid van voldoende middelen tot 2050 voor realisatie van het maatregelenpakket. Voorkomen moet worden dat kosten worden afgewenteld op individuele gemeenten of burgers. Voor het gekozen maatregelenpakket moet voldoende financiële dekking beschikbaar zijn.

3) Heeft de gemeente opmerkingen die zij wil meegeven voor het vervolgtraject gericht op de vorming van een regio-advies richting stuurgroepen Rijn en Maas van het Deltaprogramma?

Van belang is dat ook in het vervolgtraject wordt gekomen tot een zorgvuldig besluitvormingsproces met aanvaardbare keuzes.

Om te komen tot een integrale aanpak dient een goede afstemming plaats te vinden met maatregelen in het bovenstroomse deel van de Maas.

In lijn met de potentiele Voorkeursstrategie zou de reservering van het retentiegebied Overasselt broek uit de Barro moeten worden geschrapt.

De communicatie met ingezetenen behoeft in de vervolgtraject meer aandacht en zou moeten worden geïntensiveerd.

Zorgdragen voor voldoende financiële dekking voor het gekozen maatregelenpakket, inclusief vervolgkosten zoals planschade en schade aan eigendommen.

Financiën

Aan de uitvoering zijn voor de gemeente geen kosten verbonden.

Uitvoering

Reactie van de gemeente Wijchen bij de potentiële Voorkeursstrategie vóór 1 maart 2014 kenbaar maken bij de projectleider (provincie) van het regioproces Delta Maas.

Vervolg regioproces:

De resultaten van de bestuurlijke consultatie worden samengevoegd tot een regioadvies voor de Bedijkte Maas aan de stuurgroep Delta Maas van het Deltaprogramma Rivieren (maart 2014).

De regioadviezen zullen uiteindelijk onderdeel vormen van een totaaladvies voor de te nemen Deltabeslissing (sep 2014) door de Tweede Kamer.

De Deltabeslissing wordt vervolgens opgenomen in rijksbeleid en doorvertaald naar wetgeving en naar ruimtelijke en operationele besluiten (voor 2017).

Burgerparticipatie

De voorbereiding van de potentiële Voorkeursstrategie is georganiseerd door de provincies Noord Brabant en Gelderland (trekkers).

Belanghebbenden, zoals ZLTO, Sbb, natuurmonumenten, Hiswa, Recron, Watersportverbond, waterschappen en gemeenten zijn direct bij het regioproces betrokken geweest.

Bijlagen

- a. Stukken bestuurlijke consultatie (digitaal beschikbaar), te vinden op de website van de Provincie Gelderland,
<https://ssl.prvgld.nl/extranet/VKSRegioprocessen>. Inlogcode: gelderland / wachtwoord: regioproces.
- b. Eerdere beslisnota B&W (11-12-2012, 12/8870)
- c. Informatienota Raad

Gerelateerde stukken

- 1. Eerdere Beslisnota B&W (12/8870 11-12-2012).
- 2. Brief provincie Gelderland aan het College i.v.m. bestuurlijke consultatie (W.2013.7729, verzoek om een reactie bij de potentiële voorkeursstrategie).

0 budgethouder
0 FIN

☐ Kopie verstrekken aan FIN